

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERIAUS PAVADUOTOJAS

SPRENDIMAS DĖL REIKŠMINGŲ TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMŲ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖJE

2009 m. liepos 16 d. Nr. SP-34
Vilnius

Išnagrinėjęs valstybinio audito, atlikto Vilniaus miesto savivaldybėje (toliau – savivaldybė), 2009 m. birželio 19 d. ataskaitą Nr. FA-P-30-11-75, n u s t a t a u :

1. UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“:

1.1. pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.132 straipsnio 2 dalį, nes sudarydama 2007 m. spalio 2 d. Nacionalinio stadiono statybos rangos sutartį Nr. 92R su rangovu, neturėjo savivaldybės suteiktų įgaliojimų sudaryti viešojo pirkimo sutartį. Savivaldybės administracija, atstovaujama Miesto ūkio departamento direktoriaus Juozo Gedvilo, tik 2008 m. balandžio 4 d. pavedimo sutartimi Nr. A59-1(74.-ŪK3) jai pavedė sudaryti viešojo pirkimo sutartis, atliekant Nacionalinio stadiono su sporto kompleksu statybos valdytojo funkcijas;

1.2. pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija) (toliau – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas) 18 straipsnio 6 dalies 3 punktą, nes 2007 m. spalio 2 d. Nacionalinio stadiono statybos rangos sutartyje Nr. 92R nustatė sutarties kainodaros taisykles, nesivadovaudama Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2006 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 1S-10 patvirtintos Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (toliau – metodika) 2 ir 4 punktais, IV skyriuje nustatytais įkainio bazės nustatymo taisyklėmis;

1.3. pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 3 dalį, nes sudarydama 2008 m. gegužės 13 d. susitarimą dėl Nacionalinio stadiono statybos rangos sutarties vykdymo (toliau – 2008 m. gegužės 13 d. susitarimas), pakeitė pirkimo dokumentuose – Neskelbiamų derybų Nacionalinio stadiono su sporto kompleksu Vilniuje, Ukmergės gatvėje, statybos darbams pirkti sąlygose – nustatytas sąlygas užsakovo rezervui;

1.4. pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 3 punktą, metodikos 4 punktą, ir nesilaikydama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimo 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų principų ir tikslų, 2008 m. gegužės 13 d. susitarimu nenustatė 2 950 000 Lt užsakovo rezervo ir 10 000 000 Lt kitų išlaidų panaudojimo kainodaros taisyklių, todėl tokios sutarties sąlygos atitiko daugiau rangovo nei perkančiosios organizacijos interesus. Pažeidė

metodikos 2 punktą, nes numatė 6 088 557 Lt statinio statybos valdytojo funkcijų vykdymo, projektavimo ir projekto bendrosios ekspertizės išlaidas, kurios nebuvo priskirtos rangovo išlaidoms;

1.5. pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, nes Nacionalinio stadiono projekto vykdymo priežiūros paslaugas iš projektuotojo pagal 2008 m. spalio 17 d. sutartį Nr. 85-R įsigijo 260 000 Lt brangiau, negu projektuotojas siūlė 2007 metais;

1.6. 2007 m. spalio–2008 m. balandžio mėn. priėmė iš rangovo atliktus Nacionalinio stadiono statybos darbus ir pasirašė atliktų darbų aktus (už 45 278 185 Lt), kurie buvo kelis kartus keičiami. Atsižvelgiant į tai, kad pirminiuose ir vėliau keistuose 2007 m. spalio–2008 m. balandžio mėnesiais atliktų darbų aktuose buvo nurodyti skirtingi atliktų darbų ir išlaidų aprašymai ir atliktų darbų kiekiai, audito metu negalėjome įsitikinti, ar 2007 m. spalio–2008 m. balandžio mėnesiais buvo faktiškai atlikti visi darbai, kurie nurodyti pakeistuose atliktų darbų aktuose, ir negalėjome patvirtinti, kad 45 278 185 Lt už atliktus darbus rangovui buvo apmokėta teisėtai;

1.7. pagal 2008 m. vasario mėnesio atliktų darbų aktą apmokėjo rangovui 2 468 834 Lt už statybvietės išlaidas, pažeisdama 2007 m. spalio 2 d. Nacionalinio stadiono statybos rangos sutartyje Nr. 92R nustatytą darbų apmokėjimo tvarką;

1.8. iš 2008 m. gegužės 13 d. susitarimo objektinėje sąmatoje numatytų 10 000 000 Lt kitoms išlaidoms 2008 metais sumokėjo rangovui 3 138 639 Lt už darbo projekto parengimą. Atsižvelgiant į tai, kad šiame susitarime nebuvo numatyta darbo projekto parengimo kaina, audito metu negalėjome nustatyti, kokia kaina turėjo būti sumokėta už darbo projekto parengimą, todėl negalėjome patvirtinti, ar 3 138 639 Lt už darbo projekto parengimą rangovui apmokėta teisėtai;

1.9. pažeidė Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 179 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 1.09.04:2002 „Statinio projekto vykdymo priežiūra“ 17 punktą, nes Nacionalinio stadiono statybos darbai buvo atliekami neturint pasirašytos statinio projekto vykdymo priežiūros sutarties;

1.10. atlikdama savivaldybės jai pavestas statybos valdytojo funkcijas ir statybos darbų techninę priežiūrą, neteisėtai panaudojo 360 091,1 Lt ir taip savivaldybei padarė 360 091,1 Lt turtinės žalos, vykdydama šiuos projektus:

1.10.1. Nacionalinio stadiono su sporto kompleksu Vilniuje, Ukmergės gatvėje, projektavimas ir statyba, nes neteisėtai apmokėjo 299 000 Lt projektuotojui už papildomas stadiono pamatų, esančių po žeme, ekspertizės paslaugas ir apmokėjo privačiai bendrovei už statinių projektų bendrąją (dalinę) ekspertizę 12 154,80 Lt daugiau, negu numatyta 2005 m. liepos 18 d. sutartyje Nr. 65 (iš viso 311 154,80 Lt);

1.10.2. investicijų projektą „Viešosios įstaigos Vilniaus greitosios pagalbos universitetinės ligoninės nebaigto statyti korpuso Vilniuje, Šiltnamių g. 29, rekonstravimas ir pritaikymas

Priėmimo skyriui“, nes neteisėtai apmokėjo rangovui 22 900 Lt už darbo projekto ir projekto vykdymo priežiūros išlaidas, nenumatytas 2006 m. gruodžio 12 d. statybos rangos sutartyje Nr. 160-R;

1.10.3. investicijų projektą „Vilniaus Mikalojaus Daukšos vidurinės mokyklos pastato Vilniuje, Antakalnio g. 120, rekonstravimas“, nes pagal atliktų darbų aktus apmokėjo rangovui už atliktus statybos montavimo darbus 3 103,56 Lt daugiau, negu numatyta 2007 m. rugpjūčio 9 d. sutartyje Nr. 58-R, ir neteisėtai nupirko Vilniaus Mikalojaus Daukšos vidurinei mokyklai baldus už 22 001,77 Lt ir atliko baldų montavimo darbus už 932 Lt, nes šios išlaidos nebuvo numatytos sutartyje. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 105 „Dėl Valstybės investicijų 2008–2010 metų programoje numatytų 2008 metams kapitalo investicijų paskirstymo“ priedo 72.3. punktu ir savivaldybės tarybos 2008 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. 1-368 (2 priedėlis) 2 000 000 Lt valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų buvo skirta tik Vilniaus Mikalojaus Daukšos vidurinės mokyklos pastato Vilniuje, Antakalnio g. 120, rekonstravimui, todėl valstybės biudžeto tikslinės dotacijos lėšos mokyklos baldams įsigyti (22 933,77 Lt) panaudotos ne pagal paskirtį, pažeidžiant minėto Vyriausybės nutarimo priedo 72.3. punktą ir savivaldybės tarybos sprendimą.

2. Savivaldybės administracijos Miesto ūkio departamento direktorius Juozas Gedvilas pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 14 straipsnį, nes 2008 m. balandžio 4 d. pavedimo sutartimi Nr. A59-1(74.-ŪK3) įgaliojo UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ sudaryti viešojo pirkimo sutartis, atliekant Nacionalinio stadiono su sporto kompleksu statybos valdytojo funkcijas.

3. Savivaldybės taryba:

3.1. pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (2002 m. gegužės 23 d. įstatymo Nr. IX-900 redakcija) 9 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnį, nes 162,7 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą nusprendė perduoti valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise savivaldybės biudžetinėms įstaigoms – „Versmės“ vidurinei mokyklai ir Vilniaus miesto savivaldybės centrinei bibliotekai, kurios pagal šį įstatymą nėra priskiriamos valstybės turto patikėtiniais (2006 m. liepos 26 d. sprendimas Nr. 1-1293, 2007 m. gruodžio 5 d. sprendimas Nr. 1-300);

3.2. pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1890 patvirtinto Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo 6.3 punktą (2005 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 138 redakcija), nes 3 394 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą nusprendė perduoti Vilniaus miesto viešosioms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms – Lazdynų, Naujininkų, Naujosios Vilnios, Šeškinės, Karoliniškių, Centro, Antakalnio poliklinikoms ir Vilkpėdės ligoninei neatlygintinai valdyti ir

naudotis nenustatytam terminui (2006 m. rugsėjo 20 d. sprendimas Nr. 1-1336, 2006 m. gruodžio 6 d. sprendimai Nr. 1-1454 ir 1-1455).

4. Savivaldybėje, pažeidžiant Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (2002 m. gegužės 23 d. įstatymo Nr. IX-900 redakcija) 9 straipsnio 3 dalį ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus „Dėl turto perdavimo Vilniaus miesto savivaldybei“ (2007 m. vasario 7 d. Nr. 184, 2007 m. balandžio 18 d. Nr. 390), kuriais valstybės turtas buvo perduotas savivaldybei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, 356,8 tūkst. Lt vertės valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą priskyrė savivaldybės turtui, kuris kaip savivaldybės turtinis įnašas buvo perduotas Lazdynų, Naujininkų, Naujosios Vilnios, Šeškinės, Karoliniškių, Centro, Antakalnio poliklinikoms: 98,6 tūkst. Lt vertės valstybės turto perduota vadovaujantis savivaldybės tarybos sprendimais (2006 m. rugsėjo 20 d. Nr. 1-1336, 2006 m. gruodžio 6 d. Nr. 1-1454 ir 1-1455), o 258,2 tūkst. Lt vertės valstybės turto perduota savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento direktoriaus Regimanto Paulionio 2008 m. kovo 31 d. perdavimo ir priėmimo aktais (Nr. 305-22-3, Nr. 305-22-5, Nr. 305-22-7, Nr. 305-22-9, Nr. 305-22-11 ir Nr. 305-22-13).

5. Savivaldybės administracija (audituojamuoju laikotarpiu vadovavo administracijos direktorius Gintautas Paluckas), pažeisdama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1V-218 patvirtintos Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos 3 ir 4 punktus, 46 556,68 Lt specialios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų savivaldybei valstybinei (perduotai savivaldybėms) funkcijai – civilinės saugos organizavimas – atlikti, panaudojo ne pagal nustatytą paskirtį – civilinės saugos organizavimo funkcijų neatliekančių Saugaus miesto departamento Civilinės saugos skyriaus darbuotojų (valytojo ir vyresniojo specialisto, pildančio darbo laiko apskaitos žiniaraščius, sudarančio budėjimo grafikus, kontroliuojančio skyriaus raštvedybą, pavedimų vykdymą, archyvo dokumentų apskaitą) darbo užmokesčiui ir nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms.

6. Savivaldybės mokyklos, pažeisdamos Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1216 redakcija) 8 straipsnio 5 dalį, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalį (2007 m. balandžio 3 d. Nr. X-1066 redakcija) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 nutarimu Nr. 1520 patvirtintų Bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos nuostatų 6 punktą, iš asignavimų valdytojo – Kultūros ir ugdymo departamento direktoriaus – dalį gautų mokinio krepšelio lėšų (iš viso 36 584,15 Lt) panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, ne pagal tikslinę paskirtį, – pedagogų ir kitų mokyklos darbuotojų darbo užmokesčiui, nesusijusiam su ugdymo planų įgyvendinimu ir mokyklos biblioteka, apmokėti ir nuo jo priskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms: Šolom Aleichemo vidurinėje mokykloje

16 557,3 Lt, Martyno Mažvydo vidurinėje mokykloje 10 242,63 Lt, Suaugusiųjų mokymo centre 6 221,55 Lt, Lukiškių vidurinėje mokykloje 2 619,6 Lt ir Simono Daukanto gimnazijoje 943,0 Lt.

7. A. Vienuolio pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui Virginija Balčiūnaitė, l. e. mokyklos direktoriaus pareigas, pažeisdama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5.4 punktą (2002 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. 1843 redakcija), 2008 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-6 paskyrė įstatymo nustatytą švenčių progomis vienkartinę pinigines išmokas (nutarimo 5.4.3 punktas) A. Vienuolio pagrindinės mokyklos pedagogams du kartus per 2008 metus tuo pačiu pagrindu. Išmokėjus neteisėtai paskirtas išmokas pedagogams, mokyklai padaryta iš viso 61 953,54 Lt materialinė žala.

8. Savivaldybės administracija hidrotechninio įrenginio remonto ir fontano apdailos granito plokštėmis statybos darbų, reikalingų poilsio zonos Justiniškėse, Taikos g., sutvarkymui, pirkimą, pasirinko įprastos komercinės praktikos būdu, pažeisdama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija) 9 straipsnį ir 86 straipsnio 13 dalies 1 punktą, nes statybos darbai pagal dvi sutartis (2008 m. balandžio 7 d. Nr. A66-12(2.8-ŪK) ir 2008 m. birželio 27 d. Nr. A66-48(2.8-ŪK)) buvo nupirkti už 308 053,4 Lt (be PVM), viršijant nustatytą 300 tūkst. Lt darbams pirkti ribą, iki kurios pirkimus galima atlikti įprastos komercinės praktikos būdu. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija) 9 straipsnio 2 ir 3 dalys nustatė, kad perkančioji organizacija neturi teisės skaidyti pirkimo, jeigu taip galėtų būti išvengta šio įstatymo nustatytos pirkimų tvarkos; kad pirkimo vertės nustatymo būdas negali būti pasirenkamas taip, kad būtų galima išvengti šio įstatymo nuostatų dėl pirkimo būdų pasirinkimo ir pirkimo procedūrų vykdymo.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalis nustato savivaldybėms pareigą metų pabaigoje likusias nepanaudotas tikslinės paskirties lėšas, nustatytas savivaldybių biudžetams priimant atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, ir lėšas, kurios per metus buvo skirtos savivaldybių biudžetams pagal atskirus įstatymus ar Vyriausybės nutarimus arba panaudotas ne pagal savo tikslinę paskirtį, iki sausio 10 d. gražinti į valstybės biudžetą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi, 18 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 punktais ir 20 straipsniu, n u s p r e n d ž i u :

1. Nurodyti Vilniaus miesto savivaldybės merui Viliui Navickui (sprendimo dėstomosios dalies 1 – 8 punktai), administracijos direktoriui Vytautui Milėnui (sprendimo dėstomosios dalies 2, 4, 5 ir 8 punktai), A. Vienuolio pagrindinės mokyklos direktorei Donatai Klimkevičienei (sprendimo dėstomosios dalies 7 punktas) sprendimo dėstomojoje dalyje išdėstytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

2. Įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybę:

2.1. įstatymų nustatyta tvarka išieškoti iš UAB „Vilniaus kapitalinė statyba“ Vilniaus miesto savivaldybei padarytą žalą – 360 091,1 Lt;

2.2. grąžinti į valstybės biudžetą, pažeidžiant įstatymus ir kitus teisės aktus, ne pagal paskirtį panaudotas valstybės biudžeto tikslinės paskirties lėšas – 106 074,6 Lt (22 933,77 + 46 556,68 + 36 584,15; sprendimo dėstomosios dalies 1.10.3., 5 ir 6 punktai);

2.3. pašalinti sprendimo dėstomosios dalies 4 punkte išdėstytus pažeidimus.

3. Įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės tarybą (dėl sprendimo dėstomosios dalies 6 punkte išdėstytų pažeidimų) ir administracijos direktorių Vytautą Milėną (dėl sprendimo dėstomosios dalies 2, 4 ir 8 punktuose išdėstytų pažeidimų) įstatymų nustatyta tvarka pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn.

4. Įpareigoti A. Vienuolio pagrindinės mokyklos direktorę Donatą Klimkevičienę įstatymų nustatyta tvarka išieškoti mokyklai padarytą žalą – 61 953,54 Lt.

5. Valstybinio audito dokumentus dėl galimo viešojo intereso pažeidimo ir galimo turto išvaistymo požymių, Vilniaus miesto savivaldybei įgyvendinant Nacionalinio stadiono su sporto kompleksu Vilniuje, Ukmergės gatvėje, projektavimas ir statyba projektą, perduoti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai pagal kompetenciją.

6. Siūlyti Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui svarstyti valstybinio audito, atlikto Vilniaus miesto savivaldybėje, ataskaitą ir išvadą.

7. Nustatyti Vilniaus miesto savivaldybei šiuos sprendimo įvykdymo ir informacijos apie jo vykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminus:

7.1. 12 mėnesių sprendimo nusprendžiamosios dalies 2.1. ir 2.2. punktų įpareigojimams įvykdyti ir 12 mėnesių ir 5 kalendorines dienas nuo sprendimo gavimo dienos informacijos apie jų vykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminą;

7.2. 120 kalendorinių dienų sprendimo nusprendžiamosios dalies 2.3. punkto įpareigojimui įvykdyti ir 125 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos informacijos apie jo vykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminą;

7.3. 70 kalendorinių dienų sprendimo nusprendžiamosios dalies 3 ir 4 punktų įpareigojimams įvykdyti ir 75 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos informacijos apie jų vykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 19 straipsniu, sprendimas per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

Sprendimas siunčiamas Vilniaus miesto savivaldybės merui Viliui Navickui, administracijos direktoriui Vytautui Milėnui, A. Vienuolio pagrindinės mokyklos direktorei Donatai Klimkevičienei, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai ir Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Valstybės kontrolieriaus pavaduotojas

Tomas Mackevičius